

บทคัดย่อ

ชื่อภาคินิพนธ์ : คุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการกรมส่งเสริมการเกษตร : ศึกษากรณี
ข้าราชการสังกัดกรมส่งเสริมการเกษตรส่วนกลาง
ชื่อผู้เขียน : นายสุตสาคร หงษ์อ้น
ชื่อปริญญา : ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (พัฒนาสังคม)
ปีการศึกษา : 2544

การศึกษาครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ 3 ประการ คือ

1. เพื่อศึกษาถึงระดับคุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการกรมส่งเสริมการเกษตรในส่วนกลาง
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับระดับคุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการกรมส่งเสริมการเกษตรในส่วนกลาง
3. เพื่อให้ข้อเสนอแนะในการเสริมสร้างคุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการกรมส่งเสริมการเกษตรในส่วนกลาง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ข้าราชการกรมส่งเสริมการเกษตรในส่วนกลางจำนวน 225 คน โดยอาศัยแบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล จากแบบสอบถามที่ส่งไปยังกลุ่มตัวอย่าง และได้แบบสอบถามที่สมบูรณ์กลับมา 225 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100 สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐานได้แก่ t-test และ F-test

ผลการวิจัย พบว่า

1. ข้อมูลทั่วไป ข้าราชการกรมส่งเสริมการเกษตรในส่วนกลางในกลุ่มตัวอย่างส่วนมากเป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 59.6 มีอายุอยู่ในช่วง 40 - 49 ปี คิดเป็นร้อยละ 53.3 ดำรงตำแหน่งนักวิชาการเกษตร บัญชี การเงิน เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน คิดเป็นร้อยละ 49.8 จบการศึกษาระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 49.3 สถานภาพสมรส คิดเป็นร้อยละ 67.6 มีอัตราเงินเดือนอยู่ในช่วง 10,001 - 20,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 60.0 และมีอายุราชการอยู่ในช่วง 16 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 60.5

2. คุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการกรมส่งเสริมการเกษตรในส่วนกลาง ในภาพรวมพบว่าอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านตามลำดับพบว่า คุณภาพชีวิตการทำงานด้านความสัมพันธ์กับหน่วยงานอื่นอยู่ในระดับปานกลาง มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุดรองลงมาคือ ความสมดุลระหว่างวิถีชีวิตกับงานอยู่ในระดับปานกลาง ด้านค่าตอบแทนที่เหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง ด้านการพัฒนาความรู้ด้านความสามารถอยู่ในระดับปานกลาง ความก้าวหน้าในงานอยู่ในระดับปานกลาง และด้านธรรมเนียมในองค์กร อยู่ในระดับปานกลาง

3. ปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยความคิดเห็นต่อสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวกับการทำงานของข้าราชการกรมส่งเสริมการเกษตรในส่วนกลาง ได้แก่ เพศ สถานภาพตำแหน่ง ลักษณะงาน การปกครองบังคับบัญชา ความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน และสภาพในการทำงาน มีความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตการทำงานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนปัจจัยส่วนบุคคลของข้าราชการกรมส่งเสริมการเกษตรในส่วนกลาง ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส เงินเดือน อายุราชการ ไม่มีความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตการทำงาน

The three objectives of the study were

1. to find out the quality of working life of the officials in the central Office of the Department of Agricultural Extension,
2. to identify the factors related to their quality of working life, and
3. to make recommendations about upgrading their quality of working life.

The data were collected by distributing copies of questionnaires to 225 officials in the central Office of the Department of Agricultural Extension. All the questionnaires, or 100%, were returned. t-test and F-test were employed to test the hypotheses.

The findings were summed up as follows :

1. General characteristics of the samples. Most of the officials under the study were females (59.6%). They were in the age range of 40-90 years (53.3%). They were in the position of agricultural technician, accounting officer, and policy and planning officer (49.8%). About 49.3 percent had a Bachelor's degree. About 67.6 percent were married. About 60.0 percent had a salary of 10,001-20,000 baht. About 60.5 percent had worked for the government for 16 years or more.

2. The quality of working life of the officials in the central Office of the Department of Agricultural Extension was found to be moderate. When individual components were considered, all were found to be moderate. The highest mean score belonged to relationship with other agencies, followed by balance between the course of life and work, appropriateness of the salary, knowledge and skill development, career advancement, and organizational constitution, respectively.

3. Sex, position, nature of work, supervision, relationship with colleagues and work environment were all found to be significantly related to their quality of life at the 0.05 level. On the contrary, age education, marital status, salary, and number of working years were found to have no relationship with their quality of working life.